

Sygn. akt II CSK 50/16

## POSTANOWIENIE

Dnia 20 lipca 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Henryk Pietrkowski

w sprawie z wniosku A. Ż. i Z. Ż.

przy uczestnictwie P. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.  
oraz P. w O. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą  
w O.

o ustanowienie służebności przesyłu,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 20 lipca 2016 r.,

na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawców

od postanowienia Sądu Okręgowego w P.

z dnia 24 kwietnia 2015 r., sygn. akt II Ca (...),

**1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**

**2. zasądza od wnioskodawców na rzecz obu uczestników  
postępowania po 120 (sto dwadzieścia) zł - tytułem zwrotu  
kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398<sup>9</sup> k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony - co należy podkreślić - wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Pełnomocnik wnioskodawców A. Ż. i Z. Ż. w skardze kasacyjnej wniesionej od postanowienia Sądu Okręgowego w P. z dnia 24 kwietnia 2015 r. wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania oparł na przesłankach wskazanych w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.

Zgodnie z utrwalonym w orzecznictwie Sądu Najwyższego poglądem przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, różnią się od przesłanek, o których mowa w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 2 k.p.c. Ten sam problem nie może być istotnym zagadnieniem prawnym, które z założenia charakteryzuje się „nowością” i jednocześnie stanowić przedmiot rozbieżnej wykładni w orzecznictwie bądź wypowiedziach doktryny (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2013 r., III SK 11/13, nie publ., z dnia 30 września 2014 r., III SK 2/14, nie publ.). Z uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika, że autor skargi obie przesłanki potraktował zamiennie.

Odnosząc się do twierdzenia skarżącego o występowaniu w sprawie przesłanki, o której mowa w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 k.p.c. należy przypomnieć, że przez

istotne zagadnienie prawne rozumie się problem o charakterze prawnym powstały na tle konkretnego przepisu prawa, mający charakter nowy i rzeczywisty w tym znaczeniu, że jego rozstrzygnięcie stwarza realne i poważne trudności, a którego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 2013 r., IV CSK 53/2013, nie publ.). Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance określonej w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wykazania, że określony przepis prawa, będący źródłem poważnych wątpliwości interpretacyjnych, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżność w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć wraz z podaniem doktrynalnego lub orzeczniczego źródła tych wątpliwości (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, nie publ.).

Zagadnienia sformułowane w skardze nie spełniają powyższych wymagań zarówno w odniesieniu do przesłanki z art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 jak i z pkt 2 k.p.c.

Wykładni pojęcia odpowiedniego wynagrodzenia z art. 305<sup>2</sup> § 1 k.c. dokonano w licznych orzeczeniach Sądu Najwyższego. Nie wywołuje wątpliwości, że w odniesieniu do służebności, wynagrodzenie powinno być ekwiwalentem za znoszenie cudzego korzystania z nieruchomości, a brak ustawowych kryteriów określenia jego rozmiaru oznacza, że ustawodawca pozostawił sądowi swobodę polegającą na indywidualizacji ocen w tym zakresie, formułowanych na podstawie określonego stanu faktycznego. Właśnie konieczność indywidualizacji ocen na tle konkretnych stanów faktycznych powoduje, że sądy w różny sposób rozstrzygają o składnikach wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu. Wbrew twierdzeniom pełnomocnika wnioskodawców między wskazanymi przez niego orzeczeniami nie występuje rozbieżność, która uzasadniałaby przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, ponieważ orzeczenia te zapadły na tle odmiennych stanów faktycznych. Należy przy tym zwrócić uwagę, że w uzasadnieniu postanowienia Sądu pierwszej instancji, a za nim w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia wyraźnie i obszernie wyjaśniono przyczyny dla których w przyznanym wnioskodawcom wynagrodzeniu Sąd nie uwzględnił utraty wartości gruntu. Sama tylko niezgoda z takim rozstrzygnięciem, wynikającym w części także

z oddalenia, na podstawie art. 381 k.p.c., wniosku pełnomocnika wnioskodawców o przeprowadzenie dowodów w postępowaniu apelacyjnym, nie uzasadnia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w oparciu o przesłanki z art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 jak i z pkt 2 k.p.c.

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do merytorycznego rozpoznania (art. 398<sup>9</sup> § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 520 § 2 k.p.c. w zw. z § 7 pkt 3 w zw. z 12 ust. 4 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jedn. Dz.U. z 2013 r., poz. 490) oraz w zw. z § 8 pkt 3 w zw. z 13 ust. 4 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu ustanowionego z urzędu (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r., poz. 461).